

Anfinn Olsen vísir á kortinum her á hvar teir skulu fiska. Hetta er við Aleutirnar, - í amerikanskum sjógvi.
Mynd: Kalmar

Átta nýggj arbeiðspláss

Roknað verður við, at línubáturin hjá eysturoyingum, sum skal royna við Alaska, fer í driftina í hesum árinum. Ánarnir meta, at línudriftin eigur góðar møguleikar í amerikanskum sjógvi.

Nú er farið undir at umbygga trolaran til línuveiðu, sum nakrir eysturoyingar hava keypt í USA og sum skal royna við Alaska. Í allar neyðini, sum vartað verður upp við heima á landi og dagliga, er tað ein solskinssoga, at átta føroyingar, sum framvegis fara at bugva í Føroyum, ætlast at fáa til livsins upphald um bórð á línubátinum.

Skipið liggur í Seattle, har trolspólni skulu takast úr, dragingarhol skal gerast, og línuspæl og egningarmaskina skulu setast í. Trolbanin skal reinsast, og tann parturin av afturskipinum skal lokast inni, har arbeið verður við línuni. Roknað verður við, at teir verða klárir at fara til fiskari um einar fyra mánaðir.

Elga næstan helmingin

Keypsprísurin er umleið 11 milliónir, og tá umbyggingin er liðug, og skipið er gjørt klárt at fara til fiskari, verður mett, at tað fer at standa í umleið 16 milliónum. Tað er eitt sindur minni, enn teir hava roknað við framman undan. Lækkingin kemst av, at virðið á dollararum er falið rættliga fitt hesa seinastu tíðina. Sjóvinnubankin og Lyske bank í Danmark hava fíggjað føroyska partin av ætlanini.

Føroyingar eiga 47,5% av skipinum. Eginningurin er umleið 20 prosent. Amerikansk lóg asetur, at meirilutin skal vera amerikanskur, og gamli áðanin er við í nýggja felagnum, sum eigur skipið.

Tað er partafelagið Sjó-søkið, sum eigur føroyska partin. Í felagnum eru Hans Højgaard og Jákup Petur Jacobsen í Fuglafirði, Petur Jacob Petersen í Saltneši, Oskar Joensen á Toftum, John Oluf Jacobsen á Glyvrum, Hans Jacob Højgaard í Runavík og Anfinn Olsen, sum er búsetur í Havnini.

Ætlanin er at hava dupla manning, og fyra føroyingar vera við hvørja ferð. Hans og Jákup Petur verða skiparar, Oskar og Hans Jacob verða framleiðsluleiðarar, og Petur Jacob og John Oluf verða maskinmeistarar. Og so er ætlanin, at ein línukønur føroyingur afturat skal vera á hvørjari manningini.

Skal rekast úr Seattle

Tað verður eitt amerikansk felag í Seattle, sum skal reka skipið. Ein dani og ein amerikamaður eiga felagið, sum sjálvt eigur triggjar trolarar og ein línubát. Teirra skip royna við Alaska, har veiðan verður

lögð upp í Dutch Harbor á Aleutunum. Har skal skipið, føroyingarnir eiga í eisini landa.

At umsitingin er í Seattle skal siggjast í ljósinum av, at nóg av fiskivinnuumsitingini og virksemin annars, ið hevur við fiskivinnuna at gera, gongur fyri seg í býnum.

Anfinn Olsen flytur til Seattle og skal arbeiða hjá felagnum. Hann skal hava við skipið hjá føroyingunum at gera og línuskipið, sum felagið eigur. Sjálvr metir hann, at tað er stórir fyrimunur at arbeiða saman við amerikanska felagnum:

– Teir hava drúgvur royndir í at samstarva við fiskivinnuymyndugleikarnar, og teir hava innlit í onnur viðurskifti viðvíkjandi rakstri av fiskiskipum, t.d. tá tað ræður um at fáa fólk.

Tað skulu vera umleið 20 menn við okkara skipi, og tað vil siga, at einir 16 amerikanarar skulu við. Teir kenna lítið til línuveiðu, men felagið hevur ávísan hátt at finna fram til best egnuð menninar, og m.a. slíkum fáa vit gagn av.

Línuveiðan góða framtíð

Hví byggja tit trolaran um til línuskip?

– Vit hava allir havt við línú at gera. A Toftum hevur

línán altíð verið mest nýtti reidskapurin, og tað er okkara sannfæring, at línudriftin eigur eina framtíð – eisini har yviri.

Hetta eru eisini flakligar ábendingar um, tað ræður um styring av veiðu og rættindum. Ein heildarkvota er sett fyri tosk. Hon hevur higartil verið ríkiliga stór, men trolarnir hava álíkavæl skerðar møguleikar. Tað kemst av at hjáveidukvotan hjá teimum er uppfiskað.

Tað er serliga kalvin, sum stórir dentur verður lagdur á. Tað verður sæð álvarsamt uppá tað, um kalvi verður veiddur út um ásettu hjáveiduna. Roknað verður við, at allur kalvin doyri, sum kemur inn í trolinum, meðan bert 8–16% av kalvanum, ið er fingin á línú, doyri.

Tá sæð verður burtur frá hjáveiduni, eru tað bara teir, ið hava serligt loyvi, sum kunnu veiða kalva. At so høgt verður gingið upp í kalvaveiduna ger, at línán hevur stórra møguleikar í toskafiskarinum enn trolíð.

Fiskiloyvið í lagi

Línubáturin, sum Sjó-søkið eigur í, er bygdur í 1970, hann er 132 fótur langur og 28 breiður og lastar 180 tons. Ætlanin er at skráseta veiðuna, tað vil siga, at høvð

og uggi verða skórin frá, áðrenn fiskurin verður lagdur í pannur og frystur í blokki.

Tey seinastu árinu hevur verið ein stór óking í talinum av skandinavum, sum hava hug at vera við í fiskarinum í Alaska, ikki minst tí farleiðimar, norðmenn, danir og aðrir annars hava roynt á, eru munandi skerðar við kvotum og øðrum avmarkingum.

Higartil hava møguleikarnir verið stórir í Alaska. TAC er ásett fyrri bæði tosk og pollok, men veiðan hevur ongantíð rokkið ásettu veiðunøgðini.

Men nú verður arbeiðið við at avmarka møguleikarnar. Landspartamyndugleikarnir í Alaska hava samtykt avmarkingartiltek, sum nú eru til viðgerðar hjá myndugleikunum í Washington DC. Uppskotið gongur út uppá, at stóga nýggjum fiskiloyvum. Bara tey skip, sum hava fingið loyvi

siðani farið varð undir at geva slík á nýggjárinum í 1980 og fram til 9. februar 1992, skulu hava fiskiloyvi.

Eingir trupulleikar eru við loyvinum hjá skipinum, føroyingarnir eiga í, og í løtuni verður arbeiðið við at fáa føroyingunum, sum skulu vera við at manna skipið, arbeiðsloysi. Hetta verður ikki mett at vera stórvegis trupulleiki, tí tað eru greiðar linjur fyrri, hvussu stórir partur av manningini kann vera útlendsk.

Línuveiða føroyingum at gagni

Anfinn Olsen sigur, at teir hava arbeiðið við ætlanini siðani 1988, og hann metir, at tað eru møguleikar fyrri, at aðrir føroyingar fáa gagn av, at landsmenn eru uppi í línuveiðu í Alaska.

– Øll línuútgæðin í sambandi við ætlanina, vit eru í holt við, verður fingin til vega í Føroyum, og so er ikki av leið at ímynda sær, at føroyingar á línuveiðu í fremmandum sjógvi gera sannlíki stórra fyrri dygdarbetti fremmandum fiski á føroyskum fiskavirkjum.

Amerikumenn hagraiða fiskin øðrvísi enn vit gera. T.d. ganga teir ikki so høgt upp í bløðgingina. Fiskarið hevur verið gott har yviri, og stór hál hjá trolarum hava meiri kroystan fisk við sær, og tað ger góðskuna verri. Slíkt átti línuveiddur fiskur at høtt um, sigur Anfinn Olsen, ið ikki dylur yvir, at tað er gamalt dreymsur, sum gerst veruleiki, tá teir nú fáa møguleika at royna seg í amerikanskari fiskivinnu.

-nes

NORDURLANDA HÚSIÐ Í FØROYUM

Norðurlandahúsið er opið hesar tíðir á ólavsøku:

Ólavsøkuaftan	28. kl. 14–20
Ólavsøkudag	29. kl. 14–20
Týsdagin	30. kl. 14–18

Ólavsøkuframsýningin hjá Listafelagnum verður í Høllini frá ólavsøkuaftan til 2. august kl. 18.00.

Framsýningin hjá Lions verður í Dansistovuni frá ólavsøkuaftan til hósdegan 30. juli kl. 18.00.

Kaffistovan er opin hvønn dag, og høvi er at keypa kaffi, te, øl, sodavatn, smurt breyð, køkur o.a.

Norðurlandahúsið